

Huismus- en vleermuisinventarisatie op planlocatie de Marke III te Hengevelde

In opdracht van:
SAB BV

Oktober 2013

Huismus- en vleermuisinventarisatie op planlocatie de Marke III te Hengevelde

Colofon:

J.H.S. Rijdsdijk MSc

Natuurkompas
Ecologisch onderzoek & advies

Thorbeckestraat 116
6702 BT Wageningen
Tel: 06-24804418
E-mail: info@natuurkompas.nl
KvK: 51113139

© Natuurkompas

Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	2
2. Ingreep	3
3 Werkwijze.....	4
4 Resultaten.....	5
4.1 Resultaten huismusinventarisatie	5
4.2 Resultaten vleermuisinventarisatie.....	5
4.3 Overige waarnemingen.....	6
5 Effecten voorgenomen ingreep	7
5.1 Effecten op de huismus	7
5.2 Effecten op vleermuizen	7
5.3 Effecten op overige beschermde soorten.....	7
6 Conclusies.....	8
Literatuurlijst	9

1. Aanleiding

SAB BV heeft bij monde van Henrike Francken-Vogelenzang Ecologisch onderzoek en adviesbureau Natuurkompas gevraagd een huismus- en vleermuisinventarisatie uit te voeren voor planlocatie de Marke III te Hengevelde, meer specifiek gelegen aan de Needsestraat. Aanleiding tot dit onderzoek vormt de voorgenomen herinrichting van het gebied. Hiertoe is in 2012 reeds een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd door SAB (SAB, 2012). Op basis van dit onderzoek kon de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen en huismussen niet op voorhand worden uitgesloten.

Het onderzoek heeft als doelstelling:

- Het in kaart brengen van eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen;
- Het in kaart brengen van overige gebiedsfuncties van vleermuizen binnen het onderzoeksgebied (hierbij moet gedacht worden aan vaste vliegroutes en foerageerlocaties);
- Het in kaart brengen van de aantallen en soorten vleermuizen welke binnen het plangebied aanwezig zijn of daarvan gebruik maken;
- Het in kaart brengen van eventueel aanwezige nesten van de huismus (en daarbij de aantallen).
- Indien noodzakelijk: het doen van aanbevelingen betreffende het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen als gevolg van het verlies van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en/of huismussen.

2. Ingreep

Men is voornemens om nieuwe woningbouw te realiseren binnen het plangebied. In totaal is de realisatie van 110 grondgebonden woningen voorzien. Deze woningen worden gerealiseerd op de agrarische gronden. De bestaande opstallen behorende bij het voormalige agrarische bedrijf aan de Needsestraat 6A worden geamoveerd. Het bestaande woonhuis blijft behouden. In onderstaande afbeelding wordt een globale indruk gegeven van de toekomstige situatie.

Figuur 1 Potentiële toekomstige situatie van het plangebied.

3 Werkwijze

Vleermuizen

In de periode van 15 mei tot 1 oktober 2013 is het plangebied viermaal op het voorkomen van vleermuizen geïnventariseerd. De vleermuisinventarisaties vonden zowel in de ochtend als in de avond plaats. Daarbij werd vanaf zonsondergang tot 3 uur na zonsondergang en vanaf 3 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst geïnventariseerd¹.

Het onderzoek heeft zich met name toegespitst op het in kaart brengen van de gebiedsfuncties zoals dagrustverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen, vaste vliegroutes en belangrijk foerageergebied. Eventuele vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen werden in kaart gebracht door te zoeken naar zwermende vleermuizen. In de zomer is daarbij gezocht naar de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven van vleermuizen. In de nazomer is gezocht naar de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen.

Het onderzoek vond plaats met behulp van een detector met time-expansion mogelijkheden (Pettersson D240x). Hiermee kunnen vertraagde opnames worden gemaakt die eventueel achteraf geanalyseerd kunnen worden met behulp van het programma Batsound. Met name voor de soorten van het geslacht *Myotis* is dit noodzakelijk om tot een zekere determinatie te komen. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013, welke is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus, Dienst Landelijk gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. Dit protocol wordt door het ministerie van EZ gehanteerd bij een eventuele ontheffingsaanvraag.

Huismus

Gelijktijdig met het vleermuiskraamverblijfonderzoek in het voorjaar van 2013 is er gekeken naar de huismus (*Passer domesticus*). Daarnaast is er op 2 mei 2013 een extra ochtendronde uitgevoerd, aangezien de huismus al eerder in het jaar broedt. Gedurende de veldbezoeken is gelet op exemplaren die invliegen (onder dakpannen e.d.) en is bepaald of ze nestindicerend gedrag vertonen (slepen met strootjes e.d.)

¹ De genoemde tijdstippen zijn indicatief. Het uiteindelijke tijdstip en de duur van de inventarisatie is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de te verwachten vleermuissoorten, de weersomstandigheden, jaargetijde, etc.

4 Resultaten

4.1 Resultaten huismusinventarisatie

Ochtend van 2 mei

Tijdens deze onderzoeksrunde zijn er ca. 12 huismussen waargenomen. Enkele van de vogels foerageerden in de tuin aan de achterzijde van de woning. Ook is er een zingend mannetje in de dakgoot aan de voorzijde van de woning waargenomen. Daarnaast zijn er nog enkele mannetjes en vrouwtjes foeragerend in de voortuin aangetroffen. Bij verstoring zochten de dieren beschutting onder de dakpannen van het woonhuis. Geen van de vogels is op of direct rondom de schuren aangetroffen.

Avond van 8 op 9 juni

Tijdens de onderzoeksrunde zijn er aan de achterzijde van de woning 3 paar huismussen waargenomen in de dakgoot. Er zijn geen andere waarnemingen van de huismus gedaan.

Ochtend van 22 op 23 juni

Tijdens deze onderzoeksrunde zijn er zowel aan de voor- als achterzijde van de woning enkele huismussen aangetroffen. Het betrof hier ca. 10 exemplaren. Er zijn enkele roepende mannetjes waargenomen in de dakgoot van de woning. Wederom zijn er geen waarnemingen gedaan op en direct rondom de stallen.

4.2 Resultaten vleermuisinventarisatie

Avond van 8 op 9 juni

Gedurende de nacht van 8 op 9 juni was het helder, droog, 2-3 Bft en rond de 16°C. Om 22.31 uur zijn er 2 gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) waargenomen (zie ook afbeelding 4.1). Beide exemplaren vlogen vanuit het zuiden het plangebied binnen, om vervolgens rondom het woonhuis te foerageren. Gezien het tijdstip, ruim een half uur na zonsondergang, hebben beide dieren een verblijfplaats op relatief grote afstand van het plangebied.

Ochtend van 22 juni

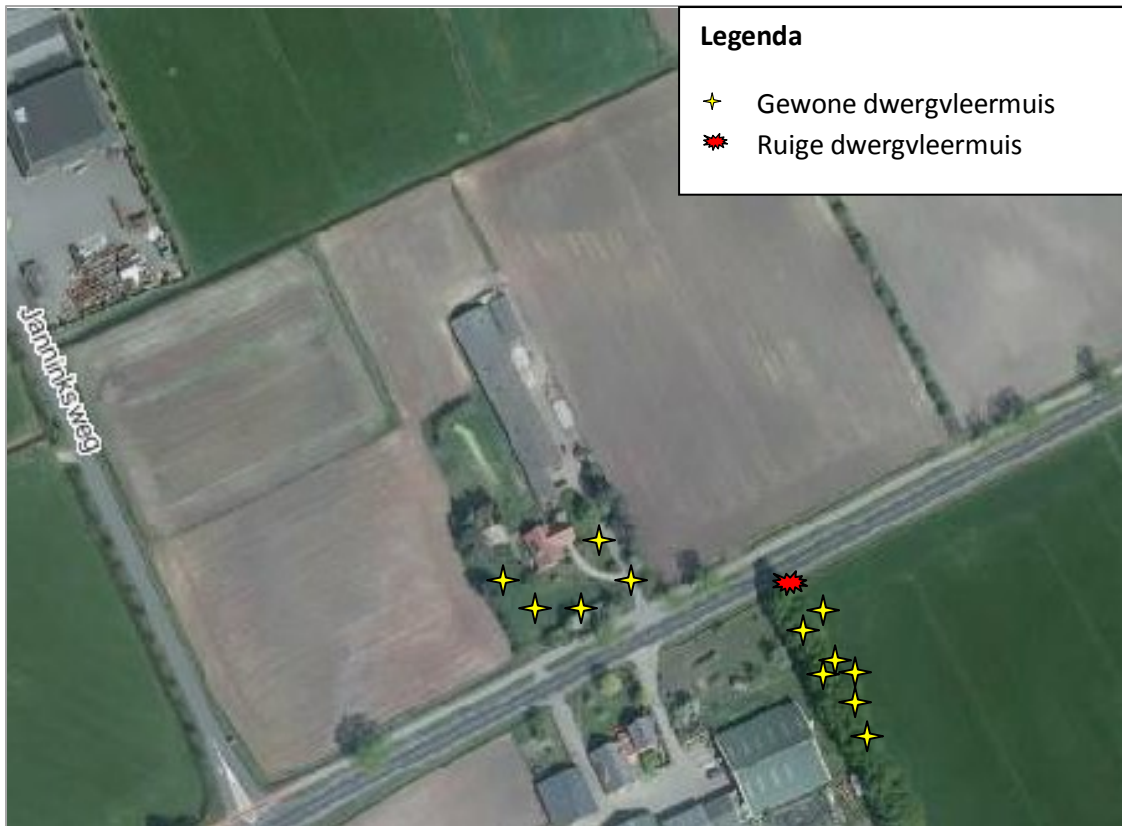
Gedurende de ochtend van 22 juni was het bewolkt, droog, 2 Bft en rond de 14°C. Rond 4.13 uur is er kortstondig een gewone dwergvleermuis waargenomen (zie ook afbeelding 4.1). Dit dier was op doortocht en heeft geen relatie met het plangebied. Gedurende de rest van de ochtend zijn in het plangebied geen waarnemingen gedaan van vleermuizen. Wel zijn er bij de bomenrij ten zuiden van het plangebied ca. 7 gewone dwergvleermuizen waargenomen. De dieren foerageerden aan de luwe zijde van de bomenrij.

Avond van 16 op 17 augustus

Gedurende de avond van 16 op 17 augustus was het bewolkt, droog, 1-2 Bft en rond de 19°C. Rond 21.24 is er een baltsende ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) waargenomen bij de bomenrij ten zuiden van het plangebied (zie ook afbeelding 4.1). Het betreft daarmee een paarterritorium. Binnen het plangebied zijn geen vleermuizen waargenomen.

Avond van 13 op 14 september

Gedurende de avond van 13 op 14 september was het bewolkt, droog, 2-3 Bft en rond de 12°C. Gedurende de avond is er twee keer kortstondig een gewone dwergvleermuis waargenomen in de tuin rondom de woning (zie ook afbeelding 4.1). Beide dieren waren op doortocht en hebben geen relatie met het plangebied. Gedurende de rest van de avond zijn er geen vleermuizen meer waargenomen.

Afbeelding 4.1 Waargenomen gewone dwergvleermuizen (gele ster) en paarterritorium ruige dwergvleermuis (rood) (Bron: www.risicokaart.nl).

4.3 Overige waarnemingen

In de ochtend van 22 juni zijn er vijf steenmarters (*Martes foina*) waargenomen in het plangebied. Het betrof hier een moeder met vier jongen. De dieren klimmen via de houten schuur, gelegen aan de achterzijde van de woning, op het dak van de stal. Vervolgens kropen ze via de nok van het dak in de stal. Er zijn geen overige waarnemingen van strikt beschermde soorten gedaan.

Afbeelding 4.2 Waargenomen steenmarters (geel) (Bron: www.risicokaart.nl).

5 Effecten voorgenomen ingreep

5.1 Effecten op de huismus

Tijdens het onderzoek zijn nestplaatsen van de huismus aangetroffen in het woonhuis. Het woonhuis blijft echter behouden. De voorgenomen sloop van de aanwezige opstal leidt niet tot negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van de huismus. Negatieve effecten op de huismus zijn uit te sluiten.

5.2 Effecten op vleermuizen

Tijdens het onderzoek zijn er geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De tuin rondom het woonhuis fungeert als een foerageergebied voor 1 á 2 gewone dwergvleermuizen. Daar het woonhuis en de omliggende tuin echter behouden blijft, gaat er geen foerageergebied verloren. De sloop van de aanwezige opstal leidt daarmee niet tot negatieve effecten op vleermuizen.

5.3 Effecten op overige beschermde soorten

Tijdens het onderzoek is er een verblijfplaats van de steenmarter aangetroffen in de aanwezige opstal. Met de beoogde plannen wordt de opstal gesloopt. Hiermee gaat een verblijfplaats van de steenmarter verloren.

6 Conclusies

Huismussen

Gedurende de diverse onderzoeken zijn er maximaal 6 koppels huismussen waargenomen. Al deze dieren verbleven in de directe omgeving van het woonhuis. Er zijn daarbij een aantal baltsende mannetjes aangetroffen op de dakgoten van de woning. Er kan gevoeglijk worden aangenomen dat alle zes de koppels een nest hebben onder de dakpannen van het woonhuis. Er zijn geen nestindicerende waarnemingen van huismussen in en rondom de schuur gedaan. Daar het woonhuis behouden blijft, treden er geen negatieve effecten op de huismus op. Er is geen sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet. Een ontheffing voor de huismus in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Gedurende de diverse onderzoeksronden zijn geen zwermende vleermuizen waargenomen. Ook zijn er geen andere aanwijzingen waargenomen die duiden op de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, vaste vliegroutes of belangrijk foerageergebied. Wel is ten zuiden van het plangebied een paarterritorium van een ruige dwergvleermuis vastgesteld.

Delen van het plangebied fungeren als foerageerlocatie voor in de omgeving voorkomende gewone dwergvleermuizen. De voorgenomen herinrichting van het gebied zal er niet toe leiden dat deze foerageerlocatie verloren gaat. Het betreft namelijk de tuin rondom de bestaande woning. Deze blijft met de voorgenomen plannen behouden. Mocht het plangebied als gevolg van de voorgenomen inrichting echter toch ongeschikt raken, dan bevinden zich in de directe omgeving voldoende alternatieve foerageerlocaties. Het verlies van deze locatie resulteert niet in effect op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie gewone dwergvleermuizen.

Op grond van bovenstaande bevindingen kan worden aangenomen dat zich binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Gezien de afwezigheid van kraam- en paarverblijven van vleermuizen is de aanwezigheid van winterverblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied onwaarschijnlijk. Natuurkompas acht aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van winterverblijven niet noodzakelijk. Er is geen sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet. Een ontheffing voor vleermuizen in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Overige waarnemingen

Tijdens de vleermuisinventarisatie zijn er vijf steenmarters waargenomen. Het betrof hier een moeder met vier jongen. De steenmarters hebben hun verblijfplaats in de schuur aan de achterzijde van de woning. In de voorgenomen plannen is de sloop van deze schuur voorzien. Hiermee gaat een verblijfplaats van de steenmarter verloren. Het vernietigen van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter is een overtreding van de Flora- en faunawet. Voor een dergelijke overtreding dient een ontheffing voor de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

Literatuurlijst

- SAB, 2012. Flora- en faunarapportage Hengevelde, De Marke III. Kenmerk 120218